

РАБОТНИКЪТЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ЦѢНА:

3 мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА Н. ХР. ГАБРОВСКИ.

ТЪРНОВО.

АБониранието става:

Търново, у редактора

и Шуменъ, печатница „Основа“.

Економическото развитие

II

Социализмътъ у насъ.

Има едно най-важно пѣщо, което трѣбва да го знае всѣкой, който иска да работи за народа. Това пѣщо е економическото развитие, въ което вѣтшината държава отъ пѣколко години пасамъ и се извършва предъ нашитѣ очи. Да знаемъ посоката на това развитие, да знаемъ какъ ни води економическото развитие на нашата страна — това е най-важното пѣщо, което трѣбва да знае всѣкой, който се наема да служи на българския народъ.

Ний, българскитѣ социал-демократи, не вѣдѣмъ сме го казвали и не вѣдѣмъ още ще го казваме, че нашата страна вѣтшини въ нѣти на капиталистическото производство, че и нашата страна ще мине презъ капитализма, за да дойде до социализма. Сѣщо така ний не вѣдѣмъ сме показвали, че нашата държава сѣ повече и повече спомага за развитието на поимѣтѣ начини на производството, за развитието на фабриктѣ, за въвеждането на машинитѣ, — сѣ една дума, за развитието на едрото производство и търговия, които сами, по необходимостъ, естествено захващаха да се развиватъ у насъ. Колкото по-нататѣкъ въримъ, толкова повече нашата държава бива принудена да покровителствува капиталистическото производство, толкова по-съзнателно тя спомага съ всички сѣдства за развитието му. Пък и друго не може да бѣде. Естествения законъ на нашето економическо развитие е капитализмътъ. Рако или бже, нашата държава трѣбваше да го пригърни, да го покровителствува съзнателно. И колкото по-съзнателно ти прави това, толкова по-добъръ. Съ това мжикѣ, които носи съ себе си капитализмътъ ще се облекчатъ, не ще бѣдѣтъ тъй остри, както когато той се ражда бавно и когато сѣща прѣчи. Българскитѣ социал-демократи не могатъ да бѣдѣтъ противъ развитието на капиталистическото производство у насъ. Безъ него още по-големо зло. Дребното рѣчно работеніе днесъ е най-големия врагъ на народитѣ. То, сѣбнѣ дѣто не може да даде на дребнитѣ производители сѣдства, за да живѣятъ единъ човѣчески животъ, сѣбнѣ дѣто ги държи всички въ вѣчна бѣдность и загненѣостъ, осѣбнѣ дѣто то е причината на политическата и общественна назадничавостъ, — вѣтъ отъ всичко, това то е осѣдено днесъ да изчезне, да отстѣпи мѣстото си на едрото работеніе и съ машини,

на капитализма. Колкото по-скоро стане това, толкова по-добъръ. Капитализмътъ е революционната сила, която, като съспина всичко дребнаго, като размърда всичко заспало и загненѣло, създава нови революционни сили, които най-сѣтъ въставатъ противъ своитѣ родители, — противъ капитализма.

И така, капиталистическото производство, въ нѣти на което вѣтна нашата държава и се покровителствува отъ нея съ всички сѣдства, съспина и ще съспине до край дребното рѣчно производство и всички оражди на труда, както и капиталитѣ — фабриктѣ, земята, машинитѣ, търговията и т. н. — ги събира и ще ги събере въ рацѣтъ на вѣкошница, а най-големата частъ отъ народа ще стане наемни работници, които живѣятъ отъ продаване на рацѣтъ си на тѣлото си на труда си. Съ една дума, капиталистическото производство раздѣля народитѣ на двѣ противоположни части, на двѣ класи — на една шена голѣми капиталисти, числото на които отъ конкуренцията се намалява отъ година на година, ко които се обогатяватъ на грѣба на милиони работници, които правятъ работническата класа, класата на наемнитѣ работници, на угнетената и експлоатираната частъ на народа. Такава сѣ законитѣ на капиталистическото производство. Ето това трѣбва, споредъ насъ, да не забравя гѣбкой, който иска да работи съзнателно и позитивно за народа. Който не обръща внимание на посоката на нашето економическо развитие, който не ще да знае законитѣ на економическата еволюция, който се извършва у насъ, той работи въ сѣпностъ не за оня народъ, за когото той мисли и мисли, че работи за въ негова полза, това трѣбва да знае всѣкой, който иска да работи за народа съ полза.

Но най-много трѣбва да го знаятъ това нашитѣ работници, и най-много нашитѣ занаятчи. Работницѣтъ въ нашитѣ фабрики, работницѣтъ въ нашитѣ печатници трѣбва да знаатъ, че съ развитието на капитализма и съ въвеждането на машинитѣ, работническата класа ще се уголѣми, наемнитѣ работници ще станатъ твърдѣ много, а за повечето отъ тѣхъ не ще има работа. Защото машинитѣ замѣстятъ човѣка, и дѣто безъ тѣхъ могатъ да намѣрятъ ето дуни работа, при тѣхъ не могатъ я намѣри и петдесетъ дуни. А отъ това положението на всички работници ще стане много по-лошо, неспосно. Ето това трѣбва да знаатъ нашитѣ работници и най-

много ония сѣ тѣхъ, които днесъ смѣтатъ своето положение добро.

Но най-много трѣбва да знаатъ горѣказаното нашитѣ занаятчи, които живѣятъ още какъ да е отъ своя занаятъ. Трѣбва тѣ да знаатъ, че дребното рѣчно работеніе днесъ не може да върви и че то до край ще отпадне: тѣ днесъ-утрѣ ще бѣдѣтъ принудени да затворятъ дюгечетата си и да диятъ другадѣ прехраната си: или въ фабриктѣ и работилницѣтъ, или като станатъ слуги на вѣкой богатъ майсторъ отъ занаята имъ, или — ако се случи — да станатъ вѣкакви дребни чаровници. Тѣй или иначе, тѣхнитѣ занаяти ще пропаднатъ и тѣхното положение ще стане още по-зло. Сега Земледѣлческо-промишленний конгресъ (съборъ) препорѣчва на нашето правителство отварянето на образцови работилници по всички занаяти, които могатъ да напреднатъ. Нашата държава безъ друго ще трѣбва да приеме това, що препорѣчва този конгресъ — да отвори занаятчийски работилници, каквито сѣ белгийскитѣ, съ машини, или въ които се работи рѣчно, но на едро. Отварянето само по на една такава работилница въ вѣки занаятъ ще съспине въ едно кѣсо време нашето дребно занаятчийство. Това е неизбежно. Това ще стане пѣмъ ле пѣмъ. А щомъ е такава работата, тогава нашитѣ занаятчи трѣбва да знаатъ, че тѣ днесъ-утрѣ ще се съспинятъ до край и ще станатъ работници, зависими отъ капиталистѣтъ. За това тѣхната сѣдба е еднаква съ сѣдбата на наемнитѣ работници. И тѣхъ очакватъ сѣжитѣ злочастия. Нашитѣ занаятчи трѣбва да знаатъ това и да го не забравятъ.

Предъ видъ на всичко горѣказано, какво трѣбва да се прави? Въ тои вѣстникъ вече се писа и ще пишмъ, какво трѣбва да се прави. Но нашитѣ работници и занаятчи трѣбва да знаатъ, че тѣхното спасение, каквото и да правятъ, е въ социализма. Социалистѣтъ работятъ за тѣхното освобождение отъ мжикѣ, отъ теглата, отъ нуждата, които теглятъ и ги очакватъ. Българската социал-демократическа партия защитава и тѣхнитѣ общи интереси и посочва имъ цѣла на тѣхнитѣ болѣи. Да пригърнатъ идеитѣ, които тя изговѣда, това ще имъ помогне. Колкото по-скоро разбератъ работницѣтъ това, което проповѣдва българската социал-демократическа партия и се приєднаватъ къмъ нея, толкова по-добъръ ще е за тѣхъ, толкова по-скоро ще подобрятъ своето положение и толкова по-скоро ще видятъ едно по-сѣбно бѣдѣще....

Д. Б.

ПОЛОЖЕНИЕТО НА НАШИТѣ ФАБРИЧНИ РАБОТНИЦИ.

Капиталистическото производство поражда у насъ сѣжитѣ сѣдствия, както и въ другитѣ европейски страни. Отъ една страна, то натрупва богатствата въ рацѣтъ на вѣколко души капиталисти, съспина дребнитѣ производители — занаятчи, земледѣлци, и търговци и ги обръща въ прости наемни работници, които за да живѣятъ сѣ принудени да продаватъ трудѣтъ си като стока на пазари. Отъ друга страна, то събира наемнитѣ работници въ едни и сѣщи фабрики, туря ги въ едно и сѣщо положение, приива имъ едни и сѣщи страдания, вѣдствие на това поражда у тѣхъ еднакви чувства и стремления, създава еднакви идеали. Съ една дума, капиталистическото производство, като прави трудѣтъ общественъ, развива солидарностъ между работницѣтъ и ги съединява за борба противъ тѣхнитѣ експлоататори.

Но лопитѣ сѣдствия отъ фабричната индустрия у насъ се появяватъ въ много по-остри форми, отъ колкото другадѣ. Положението на работницѣтъ въ нашитѣ фабрики е много по-лошо отъ онова на работницѣтъ въ другитѣ страни. У насъ нѣма никакъвъ законъ за покровителство на трудѣтъ отъ експлоатацията на жедитѣ за богатства капиталисти; нѣма никакъвъ надзоръ въ фабриктѣ. Господаритѣ сѣ истински царѣ; тѣ иматъ неограничена властъ безконтролно да експлоатиратъ мжикѣ, женскѣ, а най-вече дѣтскѣ трудъ.

За да не бѣдемъ голословни, ний тукъ привеждаме слѣдующитѣ факти: Въ г. Сливенъ, споредъ изложението на Сливенскій Окрѣженъ Управителъ, презъ 1891 год. е имало 15 прѣдизно-такачни фабрики, 10 спиртни и 3 тютювени. Въ прѣдизнитѣ фабрики работятъ постоянно 750 работника, а въ останалитѣ около 350 работника. Женскѣ и дѣтскѣ трудъ е въ голѣмо употребление. Тамъ се сѣбятъ 10-12 годишни дѣца, които сиромашитѣ ги е изгопила отъ домашното огнище и отъ училището, раздѣлила ги е отъ родителитѣ имъ и ги принудила да работятъ като робѣ на господаритѣ. Въ тия фабрики работния денъ се определя отъ волята на фабриканта. Работницѣтъ обикновено работятъ отъ 12 до 16 часа денѣ и ноцѣ. За тои убийственъ трудъ мжикѣ получаватъ отъ 1 до 2 лева, женитѣ отъ 60 стотинки най-много до 1 левъ; дѣцата по 30 стотинки. Заплата имъ се дава въ края на седмицата съ цѣлъ да не напуснатъ фабриката. Въ хигиеническо отношение тия фабрики сѣ неудобни.

Венци се освѣтливатъ съ газъ, изду-
ха е развлетъ.

Споредъ изложението на Севненелй
Окръженъ Управителъ въ 5-тъхъ Габро-
вски прѣдлно-тъкачни фабрики прѣзъ
1891 г. работили отъ 200-300 работ-
ника, но въ сѣщностъ тамъ работятъ
350 работници, отъ които половината
работятъ денъ, а половината пощъ.
Освѣтъ мѣжеть, въ тия фабрики ра-
ботятъ 78 жени и 15 дѣца. Ний, раз-
бира се, не спомѣнахме за ония работ-
ници, които на парче работятъ за фа-
брикантитъ съ свои сѣщива въ жилищѣ
си. Заплатата на фабричните работни-
ци се распредѣля така: мѣжеть полу-
чаватъ отъ 1 левъ до 1 л. и 60 сто-
тинки; женитъ отъ 50 стот. до 1 левъ,
а дѣцата по 20-30 стотинки. За тая за-
плата работниците работятъ по 14 часа
на день. Пощъ работятъ и дѣцата.

Въ г. Трѣвна има три прѣдлно-
тъкачни фабрики, въ които работятъ
274 работника; отъ тѣхъ 41 жени и
44 дѣца, а останалитъ сѣ мѣже. За-
платата на дѣцата е отъ 20 до 50
стотинки, на женитъ отъ 60 стот. до
1 левъ, а на мѣжеть отъ 1 до 2 лева.
Работятъ отъ 12 до 14 часа денъ и
пощъ. При това, за да държатъ ра-
ботниците въ зависимостъ, фабрикан-
титъ не имъ плащатъ всѣкий день, но
на края на седмицата или на мѣсеца.
Това е едно сръдство да експлоатиратъ
не само трудътъ, но и заплатата на
работниците.

Такова е сѣщо положението на ра-
ботниците въ Карловската, Самогов-
ската и Казанлъжкитъ прѣдлно-тъкар-
ни фабрики. Още въ по-пезавидно по-
ложение се намиратъ 1652 работника
въ тююневитъ фабрики. Тѣ работятъ
съ най-ниска заплатата и при най-убий-
ственни условия за здравето. Повече
отъ тия работници сѣ малки момчета
и момчета съ блѣди и несити лица
отъ отровното дѣйствио на тююня.
Сѣщото нѣщо може да се каже и за
работниците въ ешпрентитъ, бирянитъ,
браниарнитъ и други фабрики въ Бѣл-
гария. Фабрикантитъ експлоатиратъ тру-
дътъ по единъ най-жестокъ начинъ.
Работниците работятъ до изнеможнява-
ние на силитъ си при най-лоши усло-
вия и за този робски трудъ тѣ полу-
чаватъ съвѣтъ нищоже възнагражде-

ние. Най-нещастенъ жертви на тая
експлоатация сѣ дѣцата и женитъ.
Напитъ капиталисти предпочитатъ дѣ-
цата и женитъ, защото тѣ сѣ по-евтини
и по-послушни работници.

Отъ нѣколко години пасамъ нашата
държага живо покровителствува разви-
тието на капитализма у насъ. Тя из-
дава закони, които иматъ за цѣль да
защитаваатъ интереситъ на фабрикан-
титъ, на цѣлата капиталистическа клас-
са. Тя раздава помощи и привилегии
въ името на „народното благо“, но въ
полза само на капиталиститъ. На фаб-
рикантитъ дава всичко, а на работни-
цитъ—нищо. Това е явно доказателство,
че нашата държава е классовая, а не
общенародна държава. Работниците
трѣбва да разбератъ добръ своето по-
ложение като угнетена класа и сами
трѣбва да се борятъ за своитъ права.
Тѣ настоятелно за сега трѣбва да не-
катъ, щото държавата да покровител-
ствува трудътъ, като издаде законъ,
който да ограничава експлоатацията.
Тѣ трѣбва да нека намаляването на
работния день, ако не на 8 ч. то поне
на 10 часа за възрастнитъ; да се за-
прети на дѣца по-малки отъ 14 го-
динишна възраст да работятъ въ фаб-
рикантитъ; да се унищожи наемния трудъ
за женитъ; да се назначатъ фабрични
инспектори, които да надзираватъ фа-
брикантитъ и пр. пр. Но за да се осъ-
ществятъ тия и други още искания,
това зависи най-вече отъ нашата ра-
ботна класа. Колкото по-скоро ти
сѣзнае своитъ классови интереси и се
организира въ отдѣлна работническа
партия, толкова по-скоро ще принуди
държавата да отстъпи предъ нейнитъ
искания. Въ настояще време Българ.
Социалъ-демократическа партия е аван-
гардната на работническото движение у
насъ и за това ти най-вѣрно изразява
интереситъ и стрѣмленията на нашата
работна класа. Спасението на налитъ
работници е въ редоветъ на тая пар-
тия, която открито заявява, какво ти
иска сега и какво ще осъществява въ
бѣдѣце.

Н. Г.

М — ву (Стихотворение)

О, друже мой! ний пакъ се събрахме
Пакъ гледаме се — хоратимъ;
Пакъ бѣдѣцето замечтахме
На нашия народъ любимъ.

Пакъ исти чувства, истий пламень
Гори и джиги днеска насъ;
Пакъ правдата ни ѣ пребѣтъ каменъ —
Лѣтиме пакъ на нейний гласъ.

О, друже мой! напредъ не спирай
Задружно сега да вървимъ —
Врѣхъ веѣка кривда протестирай,
Массата проста да свѣстимъ.

Да свѣстимъ — това незабравй —
Борба предстои сега намъ,
И на борба се ти залавай —
Напредъ съсъ исти чувства и пламъ!

Церковски.

Въ едно отъ българскитъ списания Кни-
жовния му прегледвачъ става два пѣти
вече спомена за нѣкакъвъ „философски
социализмъ“. Който е чель „Манифестътъ
на Коммунистическата партия“, той ведна-
га ще си припомни „нѣмския или истин-
ски социализмъ“ на германскитъ филосо-
фи отъ началото на XIX вѣкъ. Нѣмскитъ
философи отъ онова време приеха соци-
алистическитъ идеи отъ френската лиге-
тура, но ги преправиха така, щото нѣм-
ската социалистическа литература се обтри-
на на едно сухо, безсмислено мѣдруване.
Французката социалистическа литература
винаги е изразявала борбата на една клас-
са противъ друга. Нѣмскитъ мѣдрени смѣ-
тали, че това е едностраничностъ, която
трѣбвало тѣ да ѣ допълнятъ и, както каз-
ватъ авторитъ на „Манифестътъ“, „да за-
щитаваатъ намѣсто истинитъ потребности
—потребността въ истината, намѣсто про-
летариатскитъ интереси — интереситъ на
човѣшката сѣщностъ, въобще на човѣка,
който не принадлежи къмъ никоя класа и
който, поради това, не сѣществувва въ жи-
вота, а въ мъгливата областъ на философи-
ската фантазия“.

Тези нѣмски социализмъ, който си ту-
рише за цѣль не борбата съ господството
на буржуазната класа, а „унищожението
господството на абстрактно всеобщество“,
нѣмскитъ мѣдрени сѣ го парѣкли: „дѣло
на философията“ „философски социализмъ“
и т. н. И това безсмислено мѣдруване
или философско слововъзвращение, отъ дав-
на починало вече въ самата Германия, мѣ-
чи се да го въскреси гаче Книжовния
прегледвачъ на списанието „Дума“. При-
туй той си мисли, че говори нѣщо ново,
че е направилъ едно ново откритие въ

областта на социализма и, както се вижда,
той никакъ не знае, че неговия „философ-
ски социализмъ“ е нѣмско проихождене
и жалко проихождене на жалки условия.
Книжовния прегледвачъ на си. „Дума“
два пѣти става, като противоположа свои
„философски социализмъ“ на социалъ-де-
мократизма или на научния социализмъ, по-
што единъ пѣтъ не си стори труда да ѣ
обясни, какво нѣщо е неговия „философ-
ски социализмъ“.

Впрочемъ—да ѣ извини г. Книжовния
прегледвачъ на си. „Дума“ за откровен-
ното ѣ мнѣние—той не е запознатъ доб-
ръ съ социалистическата литература. Въ
една отъ предидущитъ книжки на това списа-
ние той изсина единъ купъ неѣности въ-
руху насъ, социалъ-демократитъ. Той ѣ об-
вини, че ний сме биле противъ фабрикантитъ
и машинитъ и противъ развитието на ин-
дустрията. И това обвинение той го пра-
ви тѣкмо тогава, когато ний веѣкакъ до-
казвахме, че дребното рѣчно производство
отпада и че машинизма за нашата страна
е една необходимостъ. Освѣтъ това въ
книжовния си прегледъ на послѣдната кни-
га на сѣщото списание „Дума“, той иде
съ друго едно обвинение противъ насъ.
Той ѣ обвинява, че сме подражавали на
германската социалъ-демократическа пар-
тия. Българската социалъ-демократическа
партия би направила много злѣ, ако не
се ползува отъ опита на другитъ социалъ-
демократически партии и сѣдѣѣне да из-
мислюва единъ „български социализмъ“,
въ видъ на нѣкакъвъ мъгливъ „философ-
ски социализмъ“. Българската социалъ-
демократическа партия не може да се не
ползува отъ опита на една социалистиче-
ска партия, съ която днесъ венци соци-
алистически партии въ свѣта сѣ солидар-
ни, какъвто е германската социалъ-демо-
кратическа партия. До какъва степенъ г.
Книжовния прегледвачъ на „Дума“ не е
запознатъ съ съвременното социалистическо
движение и съ принципитъ на съвремен-
ния социализмъ, ни показватъ думитъ му,
че германската социалъ-демократическа
партия не била социалистическа партия.
Той и това не доказва. Много интересно
ще бѣде да чуемъ отъ нания „философ-
ски социализмъ“, защо германската соц-
иалъ-демократическа партия не е социалисти-
ческа. Додѣто г. Книжовния прегледвачъ
не ѣ обяснилъ това, ний ще си останемъ
при мнѣнието си, че той никакъ не е за-
познатъ съ съвременната социалистическа
литература. Да мислимъ другояче за сега
ще рѣче да мислимъ, че той е пристра-
стенъ къмъ германската социалъ-демокра-
тия, защото тя е нѣмска партия. А да
мислимъ така за сега не ни се иска, за-
щото не можемъ да допуснемъ, че единъ
сериозенъ публицистъ ще се ръководи отъ
такъва ниски побуждения при разгледа-
нието на социалистическото движение ка-
кѣто и да било . . .

Вр—въ

КОММУНИЗМА

и

Економическата Еволюция

отъ Поль Лафарга

(Продължение)

Това е Хоббесовата¹⁾ борба на всички противъ
всички. Въ сръднитъ вѣкове, войната, която се пре-
кажваше отъ време на време, преминаваше отъ кула
въ кула; по ти ставаше и сѣ мечъ и копие, ти разви-
ваше физически и нравственни качества (храбростъ,
та, чувствето на дългъ, държението на дадената
дума, силата, преиспъненостъ на умората, природ-
нитъ промѣни, страданията и т. н.) у феодалтъ-
баронъ, който облагородяваха тѣлото и душата на
човѣкътъ. Владѣющата страсть въ капиталисти-
ческото общество е печалбата; непащната жажда
за богатства, спечелени безъ трудъ: економическа-
та конкуренция поражда въ душата на човѣка
само интриги, хитростъ, лѣжа, сѣптерничество и
егоизмъ (себелюбие): нека загине обществото, нека
загине отечеството, нека загине човѣчеството,
стига азъ да се обогатя!—ето сръдечний вѣкъ на
капиталиститъ.

Економическата война на капиталиститъ дойде
до сѣжитъ резултати (сетинни), както и военната
конкуренция на благороднитъ, до централизацияне-

то на собствеността; феодалтъ-баронъ присѣд-
ниваше къмъ своето имущество земитъ и грѣност-
ницитъ на побѣдени, капиталиститъ заграбва ра-
ботилницата и мюцюрнитъ на сѣниания си кон-
курентъ.

Голѣмий капиталъ поглѣща малкия; дребната
поземлена собственостъ изчезва катадневно, за да
сѣстави голѣмитъ поземлени богатства. И тѣй, на-
шето общество, което се основава на собственостъ-
та, разруши самъ дребната собственостъ; като оста-
ни само едрата

Прѣзъ революцията въ 1789 г., буржуазията
се явяваше като защитница на правата на чело-
вѣка, несправителка на грѣшникитъ, тя прѣдѣщаваше
тогава скоронитъ обѣдване на Равенството, Сво-
бодата и Братството. Това е написано въ конети-
туцинитъ и издѣлано въ стѣнитъ на тъмницитъ; ко-
то не се обѣднѣ ни най-малко: Свободата, Брат-
ството и Равенството сѣ тритъ най-главни буржу-
азни лѣжи.

Ивѣцитъ на напредѣкътъ казваха и казватъ
оце, че машинитъ трѣбва да намалятъ трудътъ на
човѣка. Кѣто оце една безсрамна лѣжа. Усѣвър-
шенствуванието на машинитъ увеличи трудътъ въ
капиталистическото общество. Прѣди революцията
попната работа бѣше запрѣтена: днесъ въ капи-
талист. работилници, които сѣ сѣщиски каторги,
мѣжеть, женитъ, та даже и дѣцата работятъ депѣ
и пощѣ.

Прѣзъ миналий вѣкъ Държавата и Църквата
покровителствуваха работника, зазнаваха му изѣст
по число дни за отдахъ прѣзъ годината, 52 недѣли
и 40 празнични дни, безъ да смѣтаме мѣстнитъ

и корпоративнитъ празници; всѣчко бѣше тогава
поводъ за празнуване; всѣкой имаше свободно
време да се весели и забавлява въ честъ на Св.
Мързелъ. Днесъ, за това нѣма вече време; работ-
никътъ трѣбва да работи седемъ дена въ седмицата,
господаритъ католици забравиха, че тѣхния всемо-
гущъ богъ имъ каза, трѣбва да си почивате съдѣ
шестъ-дневната работа.

Семейството! Оце една непоколебима и свѣ-
щенна основа на обществото! Тя е доста прѣхва-
лена! Цѣлий свѣтъ, господаритъ, банкеритъ, мора-
листитъ и политичитъ не мислятъ, като казватъ, че
се грижатъ непрекъснато за завардванието, разви-
тието и подобренитъ на семейството. За пещствие
тѣкмо обратното става! Капиталистическото общество
разстроява и разрушава семейството: работилницата
на капиталиста измѣква жената отъ семейното
огнище; тя отне майката на дѣтето-пелениче, сѣ-
пругата на мѣжеть; управленията на желѣзнитъ
пѣтица и на разнитъ акционерни общества за-
лѣриша тоя грабежъ. Жената е лишена отъ свои-
тъ качества на домакиня, до толкова, че въ нѣкои
промишлени градове, младитъ момчета, които ра-
ботятъ въ фабрикантитъ, ставатъ майки безъ да зна-
ятъ какъ се държи иглата.

Филантропитъ, които сѣ винаги наклонни да
прикриватъ съ голе думи ужасното положение на
работническия класъ, ми казватъ че жената и дѣ-
тето се взематъ въ капиталистическитъ каторги—
фабрикантитъ, само за да се подобри участѣта на се-
мейството, за да се увеличи приходътъ му. Лѣжа,
безсрамни лѣжи! Жената е осъдена на тѣжки ра-
боти въ промишлеността, само за да се памали

1) Хоббесъ, Англичанинъ логикъ.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

ЛОВДИВЪ, Киру Николову. Писмото получих. Ще испратимъ каквото трѣбва.
САВЕИЕВЪ, Касиериу Д. Х. Разпоредете се за изплатата на парите и дописки отъ мѣстни дружини. Очакваме кореспонденцията. Пратете 25 ека. отъ 1-й брой „Работникъ“ въ Имболъ.
БАЗАНДЖКЪ, Р. Пенкову. Явете ни, колко екземпляра да пращаме отъ „Работникъ“.
СТ. ЗАГОРА, Т. Богосву. Молимъ, пратете нѣколко ека. въ Черпанъ. Явете по колко да ви пращаме.
РАЗГРАДЪ, Г-ну К. Наритъ, 11 лева, получихме. Испращаме нужните 20 ека. отъ 3 брой.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ДВИЖЕНИЕ У НАСЪ.

ВАРНА.

Не може да се каже, че тука нѣма социалистическо движение. Стига да кажемъ, че социалистическата литература тука се разпространява въ доста голямо количество. Но сирѣдъ социалистическо или социалъ-демократическо движение тука нѣма. Повечето отъ тукашните социалисти са хора, които още се съмняватъ, или по-добъръ, които не са си опредѣлили още, кой начинъ на дѣйствице е по-цѣлесъобразенъ. За това тука нѣма още групировка на социалистите, тѣ нѣматъ никакви редовни събрания, нито образователни сбирки. Колкото до пропагандата на социализма между работническитѣ елементи тука, нѣма и дума. Истинна, работнически елементъ тука представлява едно смѣшаніе отъ различни националности. Но при всичко туй пакъ, ако нѣматъ социалисти се заговѣха на пропаганда, могатъ да иматъ успѣхъ. За сега тѣмъ. Другъ пътъ ще ви пиша по-подробно.

Д. К.

СТАРА-ЗАГОРА.

Нашия градъ е извѣстенъ като закоренѣлъ въ партизанство. И това е право. Тука повечето хора и състоятелни и не-състоятелни нѣкакъ повече обичатъ да се впускатъ въ партизанства, повече се интересуватъ стъ нападения и критикувания, че всичко било зло, отколкото да поразмислятъ сериозно върху положението, въ което се намиратъ и въ което ще попаднатъ стрѣхъ. Никой, разбира се, не иска да ви-

кне добръ въ причинитѣ, отъ които положението имъ става катадневно по-лошо, нито пъкъ нѣкой мисли за начина, съ който може да се дойде до едно бѣдѣще по-свѣтло. Преди имаше наистина единъ двама души, които работѣха между нашитѣ запалителни да ги отстранятъ отъ безполезното партизанство и да имъ покажатъ на истинскитѣ причини, отъ които положението на по-голямата частъ отъ нашитѣ граждани се влошава, като прѣскаха помежду имъ социалистическитѣ идеи. Но отъ като тѣ оставиха града ни, днесъ социалистическото движение въ нашия градъ много ослаби. Не че нѣмаме тука социалисти. Имаме ги. Но за социализма много малко се прави. Тука сега нѣмаме никакви социалистически събрания, никакви общи разисквания и т. н. Изобщо нищо сериозно се не върши.

А сиромашията въ нашия градъ си и има по извѣстнитѣ на всички причини, макаръ да имаме и доста богати хора. Сиромашията отъ денъ на денъ става по-голяма. Много хора нѣматъ какво да ядатъ и не могатъ да намиратъ работа. Предъ градската ни градина всѣкой денъ можите да видите по нѣколко, които чакатъ за нѣкаква работа и не могатъ я намери. Нашитѣ запалителни, както и на всѣкъдѣ, се нѣкои исклучения, живѣятъ какъ да е и съ празни надѣжди. Изобщо при една по-енергична дѣятелностъ отъ страна на социалиститѣ въ нашия градъ може много да се направи, соц.-демократическата партия може мнозина отъ нашитѣ работници да привлече въ своиѣ редове. *) Другъ пътъ ще ви пиша по-вече.

М. М.

ШУМЕНЪ

Въ нашия градъ по край социалистическото движение отдавна бѣше се захванало едно работническо движение и особено между работническитѣ словослагатели. Преди нѣколко мѣсеца още словослагателитѣ отъ четиритѣ тукашни печатници се бѣха събрали нѣколко пъти съ цѣлъ да обмислятъ за съставянето на едно работническо дружество за взаимно спомоганіе. Подиръ нѣколко събрания рѣшиха, щото да се състави едно дружество подобно на „Софийското типографско дружество“ за

*) Добъръ ще е, ако пишущия горното поговори въ следната смисълъ съ извѣстнитѣ нему тамни социалисти.

Ред.

взаимно спомоганіе. Но устава на това дружество никому не било извѣстно и затова рѣши се да се иска отъ предѣдателя му единъ екземпляръ отъ устава и така пакъ да се събереть да го обмислятъ. И наистина единъ отъ работницитѣ напиеа до предѣдателя писмо, съ което го молише да му испрати единъ екземпляръ. Дѣлго време предѣдателя на софийското дружество се бави съ испращаніето на устава и чакъ подиръ два мѣсеца най-посрѣ се получи този уставъ. Но преди това устава добиха работницитѣ отъ единъ работникъ, който случайно мина прѣзъ Шуменъ и когато предѣдателя на Софийското дружество се нахрани да испрати въ Шуменъ устава, вече бѣше рѣшено да се състави отдѣление отъ Софийското „типографско дружество“. Въ това отдѣление влизаха туко-рѣчи всички словослагатели на тукашнитѣ печатници. За рѣдовнитѣ си събрания и за читални споредъ устава тукашното словослагателско дружество си нае едно здание и вече бѣше почнало свѣтѣ събрания. Но нажѣриха се така смѣло словослагатели, които подбуждани отъ вътъ и стъ собствени си егоизмъ се мъчеха да попрѣчатъ на съставянето на дружеството. Този е печаленъ фактъ, ко е фактъ. Когато дружеството се състави тѣзи себелюбиви работници най-подиръ употребуваха всички срѣдства, за да развалятъ дружеството. Нѣкои отъ работницитѣ, които вземаха най-живо участие въ работитѣ на дружеството, по козинитѣ на одного отъ своитѣ другари, противникъ на дружеството отиде до тамъ, щото накара своитѣ другари словослагатели да напуснатъ печатницата, въ която работѣха и да не работятъ. Другъ пътъ ще ви пиша по-подробно върху отношенията на нѣкои тукашни работници спрямо дружеството. Но за сега тукашното отдѣление отъ „типографското дружество“ е почти разтурено, защото и другитѣ словослагатели се оплакиваха. Впрочемъ мнозина отъ тѣхъ не се откайватъ и рѣшиха сѣ да пропагандиратъ идеята за сдружаваніето на словослагателитѣ въ България въ едно дружество за взаимно спомоганіе въ случай на болѣсть или безработица. Важното е, че софийското „типографско дружество“ и до сега нищо не е отговорило на съобщението на тукашното дружество, че влизатъ въ него-ния съставъ като отдѣление, и до сега не

е имъ испратило нужнитѣ книжа и документи. Може би то отъ сега ще имъ испрати послѣднитѣ, но вече е позакъснѣло. Между това, ако софийското дружество побърза да одобри тѣхното предначианіе, може би щѣше много да пасърдчи всички тукашни печатари—словослагатели. Чудно е, наистина, че Софийското „печатарско дружество“ нажѣсто само да подканя работницитѣ и да ги пасърдава къмъ едно сдружаваніе, къмъ единъ български словослагателски съюзъ за взаимно спомоганіе и за защита на свѣтѣ интереси, чакъ да го подканватъ отдѣлитѣ работници и слабитѣ още работнически дружества.

II.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ДВИЖЕНИЕ ВЪ СТРАНСТВО.

БЕЛГИЯ.

Всичкитѣ усилія на социалъ-демократическата партия въ Белгия сѣ насочени на общото гласоподаване. На всѣкъдѣ социалъ-демократическата партия устройва митинги и манифестации за общо гласоподаване. Преди нѣколко дена стана една гигантска манифестация въ Брюкселъ, въ която взеха участие всички работнически асоциации. Сѣщо такава манифестация е станала и въ Боринажъ, която устройва асоциациитѣ на работницитѣ. Интересното е, че на тия манифестации на работницитѣ не прѣчатъ никакъ, та и тѣ сѣ толкова многобройни, щото всѣка прѣчка може да поведе къмъ въстания съ оружіе на ръка. При това социалъ-демократическата партия увелича съ своето болшинство всички други прогресивни—демократически, радикални и даже либерални граждани на Белгия въ полза на общото гласоподаване. И нѣма съмнѣние, че успѣхътъ на дѣлото ще се благодари най-много на работницитѣ и на енергията на социалъ-демократическата партия.

ШВЕЙЦАРИЯ

Социалистически конгресъ въ Солотурнъ.

На 5-й Ноемврий (п. с.) се е открилъ въ Солотурнъ, подъ предѣдательството на

работната заплата на семейния мъжъ; а слѣдъ жевата, се взе дѣтето, за да се намали работната заплата на послѣдната. Капиталиститѣ филантропи въмѣнаха кесъгласенето, конкуренцията въ вѣдрата на самата фамилия; тѣ каратъ бащата, майката и дѣтето да се биятъ по-между си за това кой да продаде по-евтино своя трудъ!

При индивидуалното производство бащата съ трудътъ си хранѣше цѣлата къща; при капиталистическото производство майката и дѣтето не само че трѣба сами да си изваждатъ хлѣба, като работятъ, но често работата отива до тамъ, че майката, та даже и дѣтето поддържатъ съ работнитѣ си заплати мъжътъ. Въ Съединенитѣ Щати, има промишленни градове, гдѣто женитѣ се прѣдпочитатъ отъ мъжетѣ; така, че мъжътъ остава въ къщи да се грижи за дѣцата и да наглежда ястѣето; тия градове се наричатъ she-оувст. е. женски градове.

Жената мъчатъ още по-вече отъ мъжътъ: по тая промишленна, общественна работа, която днесъ измъчва жената, ще я освободи по-цѣлно, не тъй както прикята на патриархалнитѣ презъ времето на римскитѣ упадѣкъ, отъ нгото на мъжътъ.

Женитѣ, които сѣ вече избавени отъ домашна работа, и които взематъ еднакво участие съ мъжетѣ въ общественни трудъ, иматъ право да се занимаватъ съ политиката; да взематъ участие въ социалистическото движение. Ний имъ отвориме своитѣ редове; въ Работническата Партия тѣ могатъ да изпълняватъ всички длѣжности, за които ги прѣдпазначаватъ тѣхнитѣ способности и въ комунистическото общество тѣ ще получатъ отново всичкитѣ си права, като граждани, които тѣ из-

губиха при изчезването на матриархалното семейство, измѣтено отъ патриархалното.

Освободена отъ нгото на мъжа и отъ притисненіето на мъжката правственностъ, жената ще може да развила свободното своитѣ физически и духовни способности; тя ще играе тогава оная грандиозна роль, която тя изпълняване въ првитѣ времена на човѣческото съществуване, роль спомени за която сѣ спазени въ мититѣ, и легендитѣ на първобитнитѣ религии.

И наистина, въ Индия, въ Египетъ, въ Мала-Азия и въ Гърция, въ тия най-стари люлки на човѣческото развитіе, богатитѣ, а не боговетѣ изнасятъ искуствата и запалитѣ. Тия митически спомени ни каратъ да предположимъ, че умътъ на жената се е развилъ по-напрѣдъ, това се случва даже и днесъ; момченцата сѣ по-събудени и по-духовити отъ момченцата; ако, по-послѣ, тѣ изгубватъ тия си превѣхоства, причината за това е скупавата правственна, душевна и физическа въпитателна система, на която сѣ ги осѣдили въковѣтъ. Жената стои по-ниско отъ мъжътъ, казватъ недавитѣ на капитализмътъ: Но Бога ми! тѣхъ обличатъ въ ризата на смиреніето още отъ младата имъ възраст. Заецътъ щѣше да върви по-бавно отъ костенурката, ако му откъснѣхте и четирѣхъ крака.

Нашитѣ въкъ е въкъ на трудътъ. Трудътъ се уважава отъ всѣкого, умътъ и знанието се възнаграждаватъ, ни разказватъ обикновенно. Лѣжи сѣ всички тия разкази!

Работникътъ при дребиото производство, съединяване въ себе си и мускулни и умственитѣ

трудъ, той бѣше майсторъ. Столярътъ, напр., измислѣше мебелтъ, изработване го въ главата си преди да го направи съ рѣцѣтъ си, умътъ му управяване рѣцѣтъ му, когато той работѣше. Измѣниха ли се къщата при механическото производство?—Работникътъ не мисли вече; той е само едно колело въ машината, която е катоварена да мисли. Капиталистическото производство унизи човѣкътъ до толкова, че го направи слуга на машината.

Участъта на умствениитѣ работници туко-рѣчи не е по-привлекателна. Массата мускулни работници сѣ само механически колела, по нужди сѣ така сѣщо и по-избрани работници, които да изпамятатъ, мислятъ и управляватъ; нужди сѣ умствени работници—това сѣ директоритѣ, администраторитѣ, помощницѣтъ, инженеритѣ, химицитѣ, агрономитѣ и т. н.; ако бѣше петина, че знанието и умътъ се възнаграждаватъ, тия работници, които съставляватъ мислитѣ мозъкъ на производството, трѣба да стоятъ на първо мѣсто въ капиталистическото общество, както едно време жрецитѣ въ старитѣ теократически държави, гдѣто религията бѣше наука.

(Слѣдва)

Вюлплегеръ, отъ Базелъ, годишния конгресъ на швейцарската социалистическа партия. Рапортиътъ, четенъ отъ името на Генералния съвѣтъ, констатира реалния успѣхъ, който е направенъ презъ послѣдната година; числото на привърженицитѣ на социализма отъ 1,000—въ Олтенскій конгресъ—сега е порастнало до 4,000.

68 делегати, испратени отъ 25 мѣстности, присѣдствуваха на конгреса. И Гутли, и печатарскій синдикатъ, и оня на дограмаджинитѣ и металургитѣ бѣха еднакво представени.

Заключенията на рапорта на цюрихския делегатъ, Брандъ, относително прямото избирание Федералния Съвѣтъ отъ народа, се приеха единодушно.

Слѣдъ това конгресътъ мина на обсъжданieto въпроса за право на работа и прие слѣдующата резолюция, предложена отъ Стеккъ.

„Правото на работата се припознава за всѣки единъ швейцарскъ гражданинъ. Законнитѣ власти на конфедерацията, на кантонитѣ и общинитѣ сж задължени да приложатъ на практика тоя *дезидератумъ*: 1) като организиратъ работнически каси; 2) като протектиратъ работницитѣ противъ произволнитѣ исклучивания; 3) като закрилятъ основаванитѣ отъ работницитѣ синдикати за защицаване интереситѣ си противъ патронитѣ; 4) като нареждатъ по единъ демократически начинъ периодическото положение на работницитѣ въ фабрицитѣ, работилницитѣ и заводитѣ, и 5) като се притичатъ на помощъ по единъ удовлетворителенъ начинъ къмъ ония работници, които сж останали безъ работа.

Годишния конгресъ на Швейцарската Социалистическа партия се е отворилъ на 24 Октомврий. Ето въпроситѣ, които ще се разискватъ:

- 1) Рапортъ за състоянието на партията.
- 2) По празнуването на работнически празникъ „1-ий Май“.
- 3) Международния конгресъ въ Цюрихъ презъ 1893 г.
- 4) Избирание на организационенъ съвѣтъ.
- 5) Правото на трудътъ.
- 6) Пропорционалното представителство.
- 7) Жилищата на работницитѣ.
- 8) Преобрѣщанне на жетѣзницитѣ въ обществена собственостъ.
- 9) Монополи за търгуване съ хранитѣ въ полза на държавата.

Ний пѣваме още на рѣка отчетитѣ за разискванията и рѣшенитѣ на конгреса, но отъ поставенитѣ въпроси се вижда, че тии рѣшенни сж отъ голѣма важностъ, не само за Швейцария, но и за другитѣ страни. Малката Хелвеция сж голѣми крачки върви къмъ рѣшенieto на социалния въпросъ. Благодарение на нейнитѣ демократически учреждения, социалистическото движение се развива безъ да предизвиква особенни гонения съ страна на властитѣ.

Въ послѣдне време при диспълнителнитѣ избори за членове въ Главния Съвѣтъ въ Бернъ е билъ избранъ Стеккъ редакторъ на „Швейцарския социалистъ“. Това е единъ важенъ успѣхъ, защото Бернъ, столицата на Швейцарската конфедерация, е билъ до сега единъ съ най-консервативнитѣ градове.

Швейцарскитѣ социалисти предлагатъ, щото за напредъ военнитѣ началници да се избиратъ отъ войската. Профессора по военнитѣ науки Плюстоуъ поддържа това мнѣние: „Народъ, който избира своитѣ управляющи въ мирно време, трѣбвало би тъй сжко да избира своитѣ началници въ време на война. Дисциплината ще бѣде много по-добра, когато началницитѣ свободно се избиратъ, защото тогава ще иматъ по-голѣмо уважение и довѣрие“

ФРАНЦИЯ.

Идущата година въ Франция ще има избори за народни представители. Женитѣ отъ групата на солидарността сж рѣшили заедно съ социалиститѣ да взематъ участие. Тѣ сж отпратили едно възвание къмъ „Работническата партия“, въ което и предлагатъ да нанише въ своитѣ избирателни листове кандидатурата на една жена. Въслѣствие на това, женитѣ водятъ най-успѣшна пропаганда въ цѣла Франция.

АНГЛИЯ.

На 10 т. м. (п. с.) се е започнала голѣмата стачка на работницитѣ, които прѣдхадатъ накупъ въ Ланкаширъ. Отъ нѣколко мѣсеца насамъ, по причина на постояннитѣ намалявания заплатитѣ на работницитѣ, съществувае затаяно негодувание.

Въ педѣли вечерята, на 6-и (п. с.) прѣдхадитѣ направиха послѣдния опитъ за едно споразумѣние; тѣ предложиха арбитражъ, който фабрикантитѣ не рачиха да приематъ подъ предлогъ, че въ настояще време ходътъ на работитѣ не позволява никакво увеличение на заплатитѣ. 75,000 работници сж напуснали работата си. Ако, дѣйствително, положението на пазаритѣ е таково, каквото го рисуватъ капиталиститѣ, ако, наистина, производството може да съществува само чрезъ грабежа и гладуването на маситѣ, какво да се мисли за настоящата социална организация, която поражда подобни бѣдствия?

Безработицѣтъ въ Лондонъ.

Числото на работницитѣ, които сж останали безъ работа въ Лондонъ, достига днесъ до грамадната пропорция на страната зима презъ 1887 г.

Г. Бърнетъ, секретаритѣ на труда при Министерството на Търговията, е пожелалъ Тредъ-Юнионитѣ да го освѣтлятъ върху положението на работитѣ; отъ 22-та рапорта, които той е получилъ, само въ два отъ тѣхъ са рисува положението за добро, въ 9—за търпимо, а въ 11—за лошо. Отъ 268,764 члена юнионисти, 16,794 стоить безъ работа още отъ 15-и октомврий, пѣнцо около 6 0/10, и тука работата се касае за най-заможната частъ отъ работницитѣ, за тѣй-нарѣчената аристокрация на работническата английска класа.

Въ Кинингъ Тоунъ и въ Баркингъ, двѣ предградия на западъ отъ Лондонъ, числото на незаетитѣ съ работа занаятчици се колебае между 19 0/10 и 30 0/10, споредъ едно писмо, адресирано до Джонъ Върнесъ отъ колега му Билъ Торнъ, секретаръ на работническия газовъ синдикатъ. Докитѣ, гдѣто въ нормално време работятъ 70,000 работника, сега презъ цѣлата седмица работятъ само 21,000; 15,000—само презъ три дена на седмицата, 10,000—прилагатъ наопаки текета на Виблѣята, т. е. работятъ само единъ денъ на седмицата, а презъ останалитѣ 6 дена си почиватъ принудително; 24,000 се скитатъ на дълъжъ по-край брѣга и хапнатата и павусто распитватъ за работа. Секциитѣ на синдиката за пострѣйки на машини, които обикновено иматъ отъ 10 0/10 —20 0/10 члена незаети, сега броятъ около 30 0/10 —40 0/10.

Преди нѣколко дена, една работническа делегация отъ представителитѣ на Счето-водителния Съвѣтъ е явила това положение на работитѣ министру Фоулеру, при което го е помолила да вземе сжцитѣ ония мѣрки за отстранение на злото, каквито сж били вземани отъ неговий предшественникъ въ 1886 и 1888 години, като бѣ показилъ всички общински власти да подкачатъ немедленно проектиранитѣ публични работи.

Манифестациитѣ въ Трафалгаръ Скверъ показватъ, отъ друга страна, че не трѣбва вече да се губи време и че въпросътъ за право на работа изисква днесъ, по-

вече отъ всѣко друго време, настоятелно рѣшение.

На послѣдния конгресъ въ Глазговъ английскитѣ работници сж рѣшили да водятъ классово политическа борба противъ буржуазията. Голѣмитѣ работнически съюзи (тредъ-юнионитѣ), които до скоро не се мѣсеха въ политиката и водяха само економическа борба съ господаритѣ си, сега убѣдени отъ дългия и горчивия опитъ сж рѣшили да дѣйствуватъ политически, да участвуватъ въ изборитѣ като классово партия и да искатъ съ законъ да се признаятъ тѣхнитѣ искания.

Отъ това политическо движение на английскитѣ работници трѣбва да се очакватъ важни резултати.

ГЕРМАНИЯ.

На 14 Ноемврий (п. с.) се отвори конгресътъ на Германската соц.-демократическа партия въ Берлинъ. При отварянieto му присѣдствува едо голѣмо множество народъ. Социал-демократа Зингеръ, народенъ прѣдставителъ отъ Германската Социална Демократия, поздравя конгреса съ една кратка, но въодушевена рѣчь. За прѣдсѣдател на конгреса се избраха Зингеръ и епископитѣ Готлибъ.

Конгресътъ прие слѣдующата резолюция, прѣдложена отъ Вебеля и Либкнехта:

„Конгресътъ признава, че социализмътъ пѣма нищо обидо съ държавния социализмъ, до колкото тѣтъ послѣдния прѣслѣдва монополизациата въ свои полза и оказва застъпничество за частний капиталъ, за да може да наложи на пролетариата двойний яремъ на економическата експлоатация и политическото робство. Държавний социализмъ, когато се отнася работата за подобрѣние положението на пролетариата, прѣдлага полумѣрки, породени отъ страхъ отъ социализма. Това е едно наплативно срдѣство за отзлчание работническата класа отъ истинскій социализмъ. „Социализмътъ никога не е пренебрегвалъ мѣрцитѣ за подобрѣние участъта на работницитѣ; напротивъ той ги е одобрявалъ даже тогава, когато тѣ сж били прѣдлагани отъ противницитѣ; по той гледа на тѣзи полумѣрки като на малки печали, зарадъ които не трѣбва да се губи изъ прѣдвидъ крайната цѣль за преобразованието на Държавата и на обществото отъ революционерния социализмъ.

„Социализмътъ е, по самото свое същество революционеренъ. Държавний социализмъ, напротивъ, е консервативенъ. Тѣ сж прочее двѣ противоположности, абсолютно несъгласими.“

Въ сжщото време—

Конгресътъ се е произнесътъ единодушно противъ военния законопроектъ на правителството, който има за цѣль да увеличи войската и бюджета на държавата.

Партията успѣшнопощава своитѣ 36 депутати да отхвърлятъ законопроекта на слѣдующитѣ основания:

Проекта за преобразуване на армията иска да увеличи още повече личнитѣ и паричнитѣ тежоби на населението което не може да го приеме безъ да се откажи отъ осъществлението на важнитѣ общественни реформи и безъ да прѣсуши изворътъ на производителния трудъ.

Сегашната военщина не е способна да защицава Германия отъ нападенията на своитѣ неприятелѣ. Тя (военщината) постоянно застрашава европейския миръ и спомага за господаруването на капиталиститѣ и експлоатиранието на работницитѣ.

Конгреса поканва своитѣ депутати съгласно програмата на социалистическата партия да направятъ прѣдложения въ Райхстага [Нар. Събрание] за да се орга-

низира народна милиция за защита на страната; отъ друга страна да отблъснатъ законопроекта на правителството, както и всички законопроекти, които иматъ за цѣль да запазятъ сегашната военна система.

АМЕРИКА.

Послѣднѣтъ социал-демократическото движение се усили и въ Америка. Изборитѣ, които станаха тамъ съедини повечето социалисти въ една социал-демократическа партия, подъ името *партия на народа*. Партията рѣши да вземе участие въ изборитѣ и има голѣмъ успѣхъ. Въ блдѣщата камара на Съединенитѣ Щати ще засѣдаватъ 11 членове на *народната партия* и въ Сената 6 пейни членове.

Въ това сжщото почти време гревата на въглекопачитѣ въ Каруджъ взема по-заплашителни размѣри. Конкуренцията на *чернитѣ* работници (негритѣ) твърдѣ много прѣчи на успѣха на американскитѣ гревисти. При всѣкакѣ старания на послѣднитѣ да убѣдятъ *чернитѣ* да напустятъ работитѣ, тѣ продължавали да работятъ. Въслѣствие на това имало въ много мѣста сблъсквания между гревиститѣ и чернитѣ, въ които сблъсквания имало много ранени съ револвери. Работницитѣ негри защицавали себе си, по най-подиръ били принудени да отстъпятъ. Въ много мѣста господствуватъ голѣми безредици и полицията трѣбване съ оружие да защицава негритѣ. Изобицо въ Америка дневнитѣ паредѣи все повече и повече показватъ своята несъетсателностъ и може би не е далечъ времето на американския революционеръ звѣвъ който може да се яви като прѣдвѣстникъ на общо-европейската социал.-революция.

НЕКРОЛОГЪ

Съобщаваме на съчувственитѣ си, че на 10-и того въ 3 часа сутринта се помина въ тукашната болница, другаритѣ ни по идея.

Я. Константиновъ,

роденъ отъ бѣдни родители въ Варна. Покойний още не се порадвалъ на младостта, се отзова въ бурното житейско море. Съ оскѣдни срдѣства е два свършилъ VI класъ на гимназията, бѣ истлаaskanъ отъ редоветѣ на учашата се младежъ и предъ него се испречи мжчната борба за животъ; но тя никакъ не го отчайва—той иска да я разрѣши, да намѣри извора на хорскитѣ нещастия и съ денонощни занятия можа да налучка истинскій пѣтъ.

Жаденъ за наука, дохожда въ срдѣтата на миналата година въ града ни; установява се писаръ въ едно отъ учрѣжденията съ надѣжда да добие срдѣства за по-нататъшното си образование.

Но постояннитѣ занятия, лопния животъ изнуриватъ организмъ му; тѣлото се подгъва подъ пламенний духъ и неумолимий микробъ на охтиката се внива въ дроба му, като не се забавя да го сваля въ гроба.

Въ лицето му губимъ единъ искрененъ другаръ, а социализма—пламененъ привърженикъ.

Посодиъ, 13 Ноем. 1892 г.

Отъ другаритѣ му.